

Sisäministeriölle

Arenen lausunto ulkomaalaislain muuttamisesta

VN/31772/2021

- Arene pitää esitystä tarpeellisen. Kaikki toimet kansainvälisten opiskelijoiden ja henkilöstön maahantuloon liittyvien prosessien nopeuttamiseksi ovat tarpeellisia.
- Lakiesityksen malli, jossa D-viisumi myönnetään henkilölle vasta oleskeluluvan hyväksyminen jälkeen, ei kuitenkaan ole tehokkain tapa edistää oleskelulupaprosessien nopeutta. D-viisumin myöntämistä tulee kehittää siten, että viisumi voidaan myöntää jo ennen oleskeluluvan myöntämistä, jolloin varsinaisen oleskeluluvan hakeminen ja myöntäminen tapahtuisi vasta Suomessa. Näin pystyttäisiin aidosti nopeuttamaan maahantuloa.

Arene pitää lakiesitystä tarpeellisena. Kaikki keinot, joilla voidaan edistää ja nopeuttaa niiden kansainvälisten opiskelijoiden, tutkijoiden ja henkilöstön maahantuloa ovat välttämättömiä, jotta voimme saavuttaa asetut tavoitteet kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kasvattamiseksi. Suomen demograafinen kehitys edellyttää maahanmuuton lisäämistä maan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden määrän lisääminen on kustannustehokas keino houkutellessa maahanmuuttajia Suomeen.

Korkeakoulujen kohtaamat merkittävimmät haasteet kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnissa liittyvät nykyisen oleskelulupaprosessin monimutkaisuuteen, hitauteen ja resurssipuutteeseen niin konsulipalveluissa kuin lupahakemusten käsittelyssä. Oleskelulupaprosessia pitäisi kyetä keventämään ja nopeuttamaan, jotta opiskelupaikan suomalaisesta korkeakoulusta saaneet kolmasien maiden kansalaiset pääsisivät Suomeen ennen opintojen alkua. Nykyisin opiskelijalla saattaa mennä lukukausi tai koko lukuvuosi etäopinnoissa oleskelulupaprosessin venymisen vuoksi. Tämä johtaa opintojen keskeytymiseen ja toisaalta heikentää Suomen mainetta kiinnostavan kohdemaana ulkomaalaisten hakijoiden parissa.

Lakiesityksessä esitetty D-viisumi nopeuttanee kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden maahantulo jonkin verran, vaikka vaikutukset maahantulon nopeutumisen osalta tulevat todennäköisesti jäämään maltillisiksi. Esitys ei nopeuta varsinaista oleskelulupaprosessia, johon keskeiset lupaprosessin pullonkaulat, kuten lähetystöissä tapahtuva tunnistautuminen ja hakemusten täydentäminen, liittyvät. Arene on jo aiemmin esittänyt tehokkaampaa ratkaisuna D-viisumin käyttöönottoa siten, että opiskelupaikan vastaanottanut hakija voisi ensin viisumin avulla saapua Suomeen ja varsinaisen oleskelulupaprosessi tehtäisiin vasta Suomeen tulon jälkeen. Näin kolmansista maista tulevien opiskelijoiden maahantuloa voitaisiin sujuvoittaa ja varmistaa nopeampi pääsy Suomeen. Tällainen malli on käytössä muun muassa Virossa ja Alankomaissa.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Mervi Vidgrén
puheenjohtaja

Ida Mielityinen
toiminnanjohtaja